

Eindrapport

Rekenkameronderzoek

Zwembad Het Run

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	De Bestuurlijke Nota	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Centrale onderzoeksvraag	3
1.3	Conclusies onderzoek	5
1.4	Beantwoording onderzoeksvragen	6
1.5	Aanbevelingen als lessen voor de toekomst	7
Hoofdstuk 2	Bestuurlijke reactie college	9
2.1	Algemeen	9
2.2	Aanbevelingen	9
Hoofdstuk 3	Nawoord Rekenkamer	11
Bijlage:	Nota van bevindingen	

1. De Bestuurlijke nota

1.1 Aanleiding

De gemeente heeft tot en met het zwemseizoen 2012 zwembad Het Run geëxploiteerd. In de voorjaarsnota 2010 is een bedrag van € 450.000 opgenomen als bezuiniging op sportaccommodaties. Het bedrag van € 450.000 was – hoewel dit niet expliciet is aangegeven – gebaseerd op 2 pijlers: een verhoging van de binnen- en buitensporttarieven en een bezuiniging van € 300.000 op het Run.

Alle onderwerpen uit de voorjaarsnota 2010 zijn een paar maanden later uitgewerkt in de begroting 2011. Hierin is het Run expliciet genoemd als invulling van de ombuiging op sport(accommodaties). Vanaf het begin is daarbij de politieke keuze gemaakt om het bad te privatiseren zonder een gemeentelijke financiële bijdrage, maar tevens als randvoorwaarde te hanteren dat de zwemfunctie behouden moest blijven.

Deze bezuiniging is in 2012 in gang gezet. De uitwerking kent een lange doorlooptijd die nog steeds niet is afgerond. Dit is gepaard gegaan met veel bestuurlijke en publieke aandacht en het is de vraag of dit uiteindelijk geleid heeft tot een (gedeeltelijke) bezuiniging.

Dit was dan ook een dossier dat door fracties bij de inventarisatie van mogelijke onderzoeksonderwerpen aan de Rekenkamer Heusden is aangedragen. Deze suggestie is door de Rekenkamer overgenomen en in het 2^e kwartaal 2017 is met het onderzoek gestart. Het onderzoek beslaat de periode 2010 – november 2017. Feitelikheden van daarna zijn niet meer meegenomen in de beschrijving en de analyse.

Onderzoek in eigen beheer

Daarbij is de keuze gemaakt het onderzoek in eigen beheer, dus door de Rekenkamer zelf, uit te voeren. De overwegingen daarbij waren dat het Run een goed afgebakend dossier vormt en het onderzoek daardoor relatief beperkt in omvang kan zijn. Ook heeft meegespeeld dat bij de werving van de nieuwe leden van de Rekenkamer uitdrukkelijk de suggestie is gedaan ook onderzoeken in eigen beheer te doen. Door een onderzoek in eigen beheer te doen liggen de kosten overigens aanzienlijk lager dan bij uitbesteden. Nadeel is wel dat leden van de Rekenkamer beperkt zijn in hun tijd om onderzoek te verrichten.

Onderzoeksvragen

De Rekenkamer is gestart met het formuleren van een aantal onderzoeksvragen. Deze zijn in februari 2017 in concept gestuurd naar de fracties. Mede naar aanleiding van de reacties zijn de definitieve onderzoeksvragen als volgt geformuleerd.

1.2 Centrale onderzoeksvraag

De centrale onderzoeksvraag luidt:

In hoeverre kan gesproken worden van een succesvolle invulling van het project bezuiniging Het Run. Gekoppeld hieraan is de vraag welke lessen er getrokken kunnen worden voor toekomstige operaties die vergelijkbaar zijn bijvoorbeeld op het gebied van (bestuurlijke) complexiteit en omvang.

De centrale onderzoeksvraag bestaat uit verschillende deelvragen:

- Hoe is de bezuinigingstaakstelling van het Run tot stand gekomen;
- In welke mate is de taakstellende bezuiniging op het Run in financiële zin gerealiseerd;
- In welke mate is voldaan aan (eventueel) andere randvoorwaarden die van toepassing waren op de taakstellende bezuiniging;
- Hoe is op de uitvoering van dit project en het behalen van het resultaat gestuurd door het college en de organisatie en in welke mate is daarbij gebruik gemaakt van (externe) expertise c.q. ervaringen elders;
- Op welke wijze is de raad geïnformeerd tijdens het proces en is de raad daarbij in de gelegenheid geweest (bij)sturing te geven aan het project;
- Op welke wijze heeft de expertise van de externe partijen in het besluitvormingsproces een rol gespeeld?
- Zou het proces anders zijn gelopen als de bezuiniging op het Run zou zijn aangemerkt als groot project?

Werkwijze onderzoek

In het voorjaar 2017 is gestart met het verzamelen van de documenten. Dit was geen sinecure en heeft enige tijd (mede door de vakantieperiode) in beslag genomen. Dankzij de bereidwillige medewerking vanuit de ambtelijke organisatie is een volledig dossier opgebouwd van openbare en niet-openbare documenten.

Het onderzoek is uitgevoerd via documentenstudie. Op basis daarvan is een historisch overzicht opgesteld (zie bijlage). Naar aanleiding daarvan is een gesprek gevoerd met de portefeuillehouder, waarvan de resultaten zijn mee genomen in het historisch overzicht. Het complete overzicht is daarna getoetst bij de medewerkers van de ambtelijke organisatie.

Daarna is zijn nog twee gesprekken gevoerd met de exploitanten, te weten met de heer Fukkink (namens het Run bv) en met de heren Van Damme en Van Koolwijk (namens N-joy)

De gesprekken met de exploitanten

De heer Fukkink bevestigde in het gesprek dat de combinatie van de vertraging in de wijziging van het bestemmingsplan, een voor het zwembad tegenvallend seizoen en de (verslechterende) samenwerking met zijn partner het financieel niet haalbaar werd de visie van het Run bv met camping in 2 jaar te verwezenlijken. Achteraf gezien was de tijd te kort en de inkomstenstroom van een zwembad te grillig om de exploitatie van het Run In zo een korte tijd in te bedden in een breder perspectief met camping. Ook als er geen onenigheid was ontstaan met zijn zakenpartner.

De heer Fukkink geeft wel aan dat hij door de gemeente niet als gelijkwaardige partner werd beschouwd van het Run bv. Dit hielp niet bij de samenwerking tussen de beide exploitanten.

In het gesprek met de exploitanten van N-joy werd aangegeven dat N-joy via de heer Fukkink geïnteresseerd werd voor de exploitatie van het Run. N-joy stelde daarvoor plannen op en stuurde die richting gemeente. Gelet op de perikelen rondom het Run werd gekozen om hierbij de heer Fukkink niet verder te betrekken. Na het faillissement van het Run bv werd N-joy - naar aanleiding van hun plannen - benaderd door de gemeente. Het resultaat daarvan was dat – volgens de interpretatie van N-joy – zij bereid waren het Run over te nemen, maar onder de voorwaarde van hulp van de gemeente. Het zou een samenwerking worden tussen de stichting en de gemeente, waarbij er in 2015 geen sprake zou zijn van een financiële bijdrage, voor N-joy was dit desondanks interessant. Het paste in de verbreding van de activiteiten van de stichting en de gemeente hield volgens N-joy aan hen een ‘vis’ voor dat voor de exploitatie na 2015 er ruimte zou zijn voor structurele bijdragen in de vorm van financiële middelen en know how.

N-joy is vervolgens keer op keer teleurgesteld in de wijze waarop de gemeente invulling gaf aan de samenwerking:

- Bij de oplevering van het Run werd een uitgekleed Run overgedragen. Door het faillissement was de inventaris, die er nog was ten tijden van bezichtiging, grotendeels verdwenen;
- Er was sprake van verregaand achterstallig onderhoud, waardoor de machinekamer niet bruikbaar was;
- De gemeente bood weliswaar aan bepaalde diensten te verrichten, maar dan werd daaraan een prijskaartje gehangen.

N-joy stelt dat ze achteraf gezien te naïef in het project zijn gestapt en zich teveel hebben laten leiden door de positieve vooruitzichten van de gemeente. Toen ze eenmaal in de rijdende trein zaten was het – zonder zware financiële verliezen en verlies van mogelijkheden om activiteiten uit te voeren - onmogelijk geworden eruit te stappen. Bovendien gloorde zicht op een sluitende exploitatie in de toekomst via een biomassacentrale, waarvoor subsidiemogelijkheden waren en waren er de ‘visjes’ van de gemeente.

Het contract met de gemeente werd daarop voortgezet, de verliezen in 2015 werden tijdelijk opgelost met een lening (waar N-joy uitdrukkelijk opteerde voor een bijdrage) en voor 2016 en latere jaren zou de gemeente het achterstallig onderhoud uitvoeren.

Door wijziging in regelgeving werd de biomassacentrale een onhaalbare zaak, het achterstallig onderhoud werd mondjesmaat uitgevoerd en de exploitatie was niet kostendekkend. Het uiteindelijke resultaat is dat de stichting N-joy inmiddels failliet is verklaard.

Volgens N-joy is het onmogelijk het Run te exploiteren zonder financiële steun van de gemeente. Als die er zou komen zouden zij graag het Run blijven exploiteren als maatschappelijk ondernemer.

1.3 Conclusies onderzoek

1. De bezuinigingsopdracht van € 300.000 op het zwembad het Run met ingang van 2013 kwam overeen met een volledige bezuiniging op de exploitatiekosten exclusief de kapitaallasten. Er was politieke consensus dat deze bezuiniging alleen aanvaardbaar zou zijn als gekozen zou worden voor een privatiseringsscenario met twee aanvullende voorwaarden: het zwembad openhouden en geen gemeentelijke bijdrage. De gemeente ging daarop – na een traject waarin op één na alle mogelijk geïnteresseerden afhaakten – met een lokale ondernemer in zee. Deze accepteerde de gemeentelijke randvoorwaarden van openhouden houden van het zwembad zonder een gemeentelijke bijdrage. Het vertrouwen in de ondernemer was groot (een lokale ondernemer met adequate horecaervaring). Daarnaast was er voldoening bij het college dat de bezuinigingsopdracht via privatisering was geslaagd met behoud van de randvoorwaarden. Dat was voldoende reden – gelet op het feit dat de risico's op afstand waren geplaatst – om geen uitgebreide analyse van het businessplan te maken.
2. De bezuinigingsopdracht werd met een overgangstermijn van één jaar ingevoerd, waarbij eenmalig de kosten voor onderhoud en enkele exploitatiekosten voor rekening van de gemeente kwamen tot een bedrag van maximaal € 145.000. Bovendien werd een eenmalige bijdrage verstrekt van € 150.000. Voor de gemeente was het de bedoeling daarmee na 2013 de geldkraan volledig dicht te draaien. Het werd als een eigen verantwoordelijkheid van de ondernemers gezien om ontwikkelmogelijkheden zelf te financieren. Aan de zwaarwegende politieke randvoorwaarde om het zwembad open te houden verbond de gemeente geen financiële consequenties. Dit blijkt geen realistische keuze. Sinds 2014 worden de raad en het college geconfronteerd met de (financiële) gevolgen van deze politieke keuze. Het blijkt onmogelijk een zwembad als het Run kostendekkend te exploiteren zonder te investeren en de randvoorwaarden daarvoor te creëren. Steeds worden creatieve, tijdelijke oplossingen gevonden om het zwembad open te houden zonder het kader structureel ter discussie te stellen. Met behulp van externe expertise van Synarchis wordt nu onderzocht of überhaupt een kostendekkende exploitatie tot de mogelijkheden behoort.
3. Vooraf is het kader om het zwembad open te houden zonder financiële bijdrage marginaal getoetst. Dat hiervoor (slechts) één ondernemer (met lokale ervaring en horeca-expertise) deze uitdaging aandurfde wekte voldoende vertrouwen. Er is niet getoetst of het door de gemeente gehanteerde kader structureel houdbaar was c.q. welke risico's daarbij werden gelopen.
4. Er is een grote discrepantie over de rol van de gemeente in de beleving van N-joy en de gemeente. Duidelijk is dat de gemeente naar buiten toe steeds heeft volgehouden te willen privatiseren (en afstand te nemen van de exploitatie) met behoud van zwembad zonder (structurele) financiële bijdragen. Of dit ook tijdens het proces zo gecommuniceerd is met N-joy - waarbij sprake zou zijn van samenwerking en het dragen van een gezamenlijke verantwoordelijkheid - is door de Rekenkamer niet nagegaan. Op basis van die verwachtingen zegt N-joy te zijn ingestapt met het uiteindelijke resultaat dat de stichting nu in staat van faillissement verkeert. Dit onderzoek richtte zich immers vooral op meer algemene lessen die te trekken zijn uit de procesgang en niet op specifieke analyse van verschillen in visie en perceptie tussen betrokkenen in deze specifieke casus. Hierdoor blijven echter wel vraagtekens bestaan over de mate waarin de gemeente zijn bestuurlijke verantwoordelijkheid heeft genomen en de mate waarin is voorkomen dat risico's zijn afgewenteld op private partijen.
5. De eigen gemeentelijke expertise om een zwembad te exploiteren is tot nu als voldoende beschouwd om de privatisering te begeleiden. De exploitatie van het zwembad was echter primair gericht op de technische aspecten. Het commercieel in de markt zetten van een zwembad reikt verder.

6. Met ingang van 2013 (het moment dat de bezuiniging begrotingstechnisch werd doorgevoerd) is door de gemeente een bedrag van € 1.111.000 uitgegeven aan het Run. Dit is inclusief een verstrekte lening van € 100.000 In 2016, waarvan de kans op terugbetaling erg klein is. Dit is gemiddeld per jaar € 277.000. Over de periode 2007-2012 bedroeg het exploitatieverlies van het Run gemiddeld € 282.000 per jaar, exclusief kapitaallasten. Met andere woorden: Op rekeningbasis is de bezuiniging niet gerealiseerd. Er is in de periode 2013-2016 gemiddeld evenveel uitgegeven aan het Run als in de daaraan voorafgaande periode van 2007-2012.

Overzicht uitgaven 2012-2016 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2013	2014	2015 ¹	2016	Totaal
Voorbereidingskrediet (inclusief kosten 2012)	173				173
Onderhoud	130		16	185	331
Overige exploitatiekosten	22	12	11	22	67
Interne uren	26	41	118	32	217
Bijdragen derden	151				151
Juridische kosten		10	56	6	72
Subtotaal	502	63	201	245	1.011
Verstreekte lening				100	100
Totaal	502	63	201	345	1.111

- 7 Gelijktijdig met de privatisering werd de boekwaarde van de investeringen in één keer afgeboekt. Door het elimineren van de afschrijvings- en rentekosten is optisch op korte termijn het exploitatieresultaat verbeterd. Op enig moment zullen echter de volledig afgeschreven investeringsgoederen vervangen moeten worden. Deze investeringskosten kunnen – op basis van hetgeen in het verleden is geïnvesteerd - oplopen tot meer dan € 1 miljoen. Dus op middellange termijn zal het Run structureel nog een aanzienlijk bedrag per jaar extra aan inkomsten moeten genereren ten opzichte van 2017 om de noodzakelijke vervangingsinvesteringen te kunnen betalen. Dit nog los van de vraag of er – gelet op de ervaringen van het recente verleden – een bank is die dergelijke kredietfaciliteiten wil verlenen.
8. De informatievoorziening aan de raad over het Run is steeds volledig en actueel geweest. De informatievoorziening is conform de wijze waarop de raad wordt geïnformeerd over majeure projecten. Ook intern heeft de aansturing plaatsgevonden conform de werkwijze van majeure projecten.

1.4 Beantwoording onderzoeksvragen

➤ Hoe is de bezuinigingstaakstelling van het Run tot stand gekomen?

Antwoord: Uit de stukken blijkt dat in de voorjaarsnota er een bezuiniging op sportaccommodaties was opgenomen van € 450.000 zonder expliciete vermelding dat hiervan € 300.000 betrekking had op het Run. In de begroting 2011 is dit uitgewerkt. Daarbij is aangegeven dat de bezuiniging overeenkwam met het volledige exploitatieresultaat van het Run, exclusief de kapitaallasten.

➤ In welke mate is de taakstellende bezuiniging op Het Run in financiële zin gerealiseerd en wat waren de totale lasten en baten sinds 2012?

Antwoord: In de tabel onder conclusie 5 is dit opgenomen. Hieruit blijkt dat er de uitgaven gemiddeld per jaar in de periode 2013-2016 op hetzelfde niveau hebben gelegen als in de periode 2007-2012. De bezuiniging is op rekeningbasis niet gerealiseerd.

¹ In het overzicht zijn geen kosten opgenomen, die in de burap 2015 worden gemeld over het winterklaar maken aan het einde seizoen 2015

- **In welke mate is voldaan aan (eventueel) andere randvoorwaarden die van toepassing waren op de taakstellende bezuiniging?**

Antwoord: Vanaf het begin was er de randvoorwaarde om het zwembad te privatiseren onder de randvoorwaarde dat het zwembad open moest blijven zonder enige structurele gemeentelijk financiële bijdrage. Deze combinatie blijkt niet realistisch. Overigens, het zwembad is opengebleven. Alleen niet zonder financiële bijdrage van de gemeente.

- **Hoe is op de uitvoering van dit project en het behalen van het resultaat gestuurd door het college en de organisatie en in welke mate is daarbij gebruik gemaakt van (externe) expertise c.q. ervaringen elders?**

Antwoord: Bij de start van het proces in 2011/2012 is er een advies geweest van Grontmij over ontwikkelmogelijkheden. Dit advies is de basis geweest voor het in de markt zetten van het Run.

Maar al in het offertetraject bleek dat privatisering zonder inzet van gemeentelijke middelen voor de meeste partijen niet als een haalbare kaart werd gezien.

De businessplannen van de partij waarmee in zee is gegaan (en die wel uitgingen van een sluitend exploitatie) zijn niet extern getoetst op realiteit. Achteraf moet worden geconstateerd dat de kosten steeds te laag zijn ingeschat en de extra inkomsten uit ontwikkelmogelijkheden te optimistisch. De politieke wens tot behoud van het Run als buitenzwembad en het idee dat met extra ontwikkelmogelijkheden een sluitende, commerciële exploitatie mogelijk was is leidend geweest in het besluit tot privatiseren.

De logische consequentie hiervan was een beperkte bemoeienis met de ondernemer. Deze richtte zich in eerste instantie primair op de ontwikkelmogelijkheden en de randvoorwaarden omtrent openstelling, kwaliteitszorg en veiligheid. Door de politieke randvoorwaarde van openhouden van het zwembad is er permanent een discussie over het verstrekken van financiële bijdragen, aangezien marktpartijen er niet in slagen een sluitende exploitatie te realiseren.

- **Op welke wijze is de raad geïnformeerd tijdens het proces en is de raad daarbij in de gelegenheid geweest (bij)sturing te geven aan het project?**

Antwoord: De raad is steeds geïnformeerd als er nieuwe contracten moesten worden aangegaan, kaders moesten worden verruimd en er achteraf problemen waren. Een scherpe analyse over maatschappelijk nut en kosten/baten is niet aangetroffen. Wel zijn risico's benoemd, maar er is bijvoorbeeld geen benchmark met andere gemeenten gevonden.

- **Op welke wijze heeft de expertise van de externe partijen in het besluitvormingsproces een rol gespeeld?**

Antwoord: Er is geen externe expertise bekend anders dan bij start traject over ontwikkelmogelijkheden (Grontmij) en juridisch advies over erfpacht en aanbesteding. Het college vond dat er voldoende expertise in huis was, gelet op het feit dat al sinds jaren het zwembad in eigen beheer werd geëxploiteerd. Sinds het najaar 2017 wordt wel externe expertise ingehuurd. Met behulp van Synarchis wordt nu onderzocht of überhaupt een kostendekkende exploitatie tot de mogelijkheden behoort.

- **Zou het proces anders zijn gelopen als de bezuiniging op het Run zou zijn aangemerkt als groot project?**

Antwoord: Nee. De bezuinigingsoperatie op het Run is feitelijk ingestoken als een majeur project met een projectleider en een uitgebreide informatievoorziening naar de raad.

1.5 Aanbevelingen als lessen voor de toekomst

De vraag is welke lessen getrokken kunnen worden uit deze casus, wat de leerpunten zijn voor de toekomst met betrekking tot complexe bestuurlijke processen. De Rekenkamer Heusden onderkent er vier en formuleert deze als aanbevelingen als volgt:

1. Bouw een toets in op de kwaliteit en haalbaarheid van de kaderstelling, om te voorkomen dat niet realistische kaders worden gesteld die raad en college nog jaren achtervolgen en onnodig gemeenschapsgeld kosten zonder dat de beoogde doelen worden gerealiseerd. Dit kan door, bij door de raad te stellen kaders, deze toets op te nemen als onderdeel van het raadsvoorstel. De Rekenkamer beveelt aan om het Presidium van de raad, als dagelijks bestuur verantwoordelijk voor de kwaliteit van het werk

van de raad, de opdracht te geven met een uitwerking te komen. Gerelateerd aan de casus van het Run zou de toets op de kwaliteit en haalbaarheid van de kaderstelling betrekking gehad kunnen hebben op aspecten als risicomanagement, korte versus lange termijn oplossingen en de samenhang tussen de gehanteerde randvoorwaarden.

2. Stel kritische vragen bij de beschikbare expertise binnen de gemeente zelf en benut – aanvullend - externe expertise waar nodig en beschikbaar. Niet vanuit wantrouwen maar vanuit een vraagstelling die hoort bij een professionele rolinvulling. De Rekenkamer beveelt aan om dit ook te betrekken bij de uitwerking van de eerste aanbeveling.
3. De gedachte dat de gemeenteraad top-down een kader stelt en er vervolgens van kan uitgaan dat de uitvoering vervolgens wordt gerealiseerd door college en ambtelijk apparaat is klassiek en achterhaald. Complexe bestuurlijke vraagstukken voltrekken zich tegenwoordig in een netwerkverband. Opereren in een netwerk vraagt om een andere sturingsfilosofie, waarin veel ruimte is voor overleg en afstemming met alle stakeholders. Via het proces van schaalverdieping wordt daar door de gemeente Heusden professioneel-ambtelijk vorm en inhoud aan gegeven, maar de vertaling van dit concept in een andere rolinvulling door de gemeenteraad blijkt opnieuw² lastig. De Rekenkamer beveelt om deze reden aan om een expliciete uitwerking te maken van de betekenis van netwerksturing en schaalverdieping voor de rolinvulling door de raad.

Toelichting: In plaats van vooraf een rigide beleidskader te formuleren is het in vergelijkbare gevallen verstandig vanaf het begin van de planontwikkeling te koersen op meer betrokkenheid van relevante partijen, in dit geval burgers en lokaal/regionaal bedrijfsleven en de gemeenteraad. Maak daarbij onderscheid tussen het uiteindelijke doel dat je wilt bereiken (in dit geval openhouden van een zwembad zonder gemeentelijke financiële bijdrage) en het traject om dat doel te bereiken. Dit traject is er mede op gericht om het uiteindelijke doel na x-tijd te realiseren in een geleidelijk proces. Die benadering kan het realiteitsgehalte en uiteindelijk het doel/resultaat verhogen, biedt meer mogelijkheden tot bijsturing en voorkomt een 'alles of niets' situatie die zich bij Het Run diverse malen manifesteert en het College steeds voor het blok zet ('als we nu niet onmiddellijk aanvullend financieren gaat het zwembad definitief verloren).

4. De rekenkamer constateert dat er overleg gaande is over de mogelijke inzet van N-joy in de vorm van een dienstverleningsovereenkomst en dat daarvoor aan de raad wordt gevraagd middelen vrij te maken. De Rekenkamer pleit ervoor dat in deze fase expliciet de wederzijdse verwachtingen en mogelijkheden in beeld worden gebracht, niet alleen voor 2018, maar ook voor de jaren daarna. En dat deze wederzijdse verwachtingen worden gecommuniceerd met de raad.

De Rekenkamer realiseert zich dat de verkiezingen naderen. De behandeling van dit bestuurlijk rapport zal plaatsvinden in een van de eerste vergaderingen van de nieuwe raad. De aanbevelingen raken daarmee nadrukkelijk aan de werkwijze van de nieuwe raad.

² Bij het onderzoek naar de Woonvisie speelde dit met betrekking tot de controlerende rol van de raad, bij het Run spitst dit zich toe op de kaderstellende rol.

2. Bestuurlijke reactie college

Op 25 januari jl. heeft u het rapport “Rekenkameronderzoek Zwembad Het Run” uitgebracht. Op uw verzoek geven wij hierbij onze reactie op dit rapport.

2.1 Algemeen

Voordat wij ingaan op de vier gedane aanbevelingen, plaatsen wij graag een aantal opmerkingen vooraf.

Wij herkennen ons in het beeld dat door u wordt geschetst over de informatievoorziening. De raad is steeds geïnformeerd als er nieuwe contracten moesten worden aangegaan, kaders moesten worden verruimd en er achteraf problemen waren. Ook richting betrokken ondernemers (Het Run BV en Stichting N-Joy) is de informatievoorziening over de randvoorwaarden steeds eenduidig, volledig en transparant geweest. Dat er geen sprake zou zijn van samenwerking, anders dan de normale contractrelatie tussen gemeente en exploitant, is altijd duidelijk geweest. Dit blijkt ook uit verslagen. Gedurende het gehele proces van privatisering (van 2010 tot nu) zijn alle ondernemers altijd op dezelfde manier behandeld, benaderd en geïnformeerd. Het beeld dat Stichting N-Joy schetst in het door de Rekenkamer afgenomen interview wordt door ons niet herkend. Het is haar beeld van de werkelijkheid. Uit het, door de Rekenkamer, afgenomen interview met Het Run BV blijkt ook niet dat er verschillende verwachtingen waren. Wij sluiten niet uit dat het verschil in verwachtingen bij Stichting N-Joy is ingegeven door contacten met raadsfracties.

U geeft in uw rapport aan dat het stellen van de twee randvoorwaarden (het zwembad openhouden en geen gemeentelijke financiële bijdrage beschikbaar stellen) niet realistisch is. Deze mening delen wij met u. Wij hebben vanaf het begin gesteld dat er extra functies/kostendragers nodig zijn om het zwembad rendabel te kunnen exploiteren. Beide ondernemers hadden plannen voor het toevoegen van (commerciële) functies. Deze zijn echter niet (of onvoldoende) van de grond gekomen dan wel niet tijdig gerealiseerd.

In uw rapport geeft u aan dat extern advies van Synarchis is ingewonnen om te onderzoeken of er überhaupt een kostendekkende exploitatie van Het Run mogelijk is. Dat is niet juist. Synarchis is gevraagd te adviseren over een realistische exploitatie in 2018 en 2019 en verder, en de aanbesteding hiervan.

2.2 Aanbevelingen

Aanbeveling 1

Dit is een aanbeveling aan het presidium. Wij onderkennen echter het nut van goede kaderstelling en zullen daarom het initiatief nemen om een voorstel voor te leggen aan het presidium hoe invulling kan worden gegeven aan deze aanbeveling.

Aanbeveling 2

Uw aanbeveling over de ambtelijke organisatie nemen we over. Voor het betrekken van deze aanbeveling bij de uitwerking van aanbeveling 1 zullen we de griffie verzoeken dit bij het presidium in te brengen. We huren externe expertise in daar waar dit nodig is. Op dit moment wordt er bijvoorbeeld wel externe expertise ingehuurd, omdat er intern onvoldoende specifieke kennis aanwezig is.

Aanbeveling 3

De afgelopen periode is een werkgroep schaalverdieping actief geweest, bestaande uit raadsleden, collegeleden en ambtenaren. In deze groep is een vergelijkbare constatering gedaan. Hierbij is ook geconstateerd dat niet één blauwdruk kan worden gebruikt. De werkgroep heeft de verdere uitwerking om hier vorm en inhoud aan te geven neergelegd bij de nieuwe raad en het nieuwe college, samen met de MogelijkMakers uit onze organisatie. Een voorstel om invulling te geven aan deze aanbeveling zullen we combineren met het voorstel van aanbeveling 1.

Aanbeveling 4

In de afgelopen gesprekken zijn de wederzijdse verwachtingen tussen Stichting N-Joy en de gemeente steeds expliciet gemaakt. Hiermee hebben wij uw aanbeveling reeds overgenomen. Naar aanleiding van de informatievergadering Samenleving van 7 november 2017 is inderdaad gekeken naar mogelijkheden voor Stichting N-Joy in een nieuwe aanbesteding. Geconcludeerd werd dat hiervoor door middel van een samenwerkingsovereenkomst mogelijkheden bestaan. De vraag is echter of dit voor de

gemeente de beste oplossing is voor 2018 en 2019 en verder. Tijdens de informatievergadering Samenleving van 1 februari 2018 (waarin het raadsvoorstel over een krediet voor de exploitatie van Het Run in 2018 werd besproken) is de wethouder hier ook naar gevraagd en is gevraagd het collegestandpunt hierover kenbaar te maken voor de raadsvergadering van 20 februari 2018. Dat is met een raadsmemo van 9 februari 2018 inmiddels gedaan. In dit memo spreken wij uit dat onze voorkeur uitgaat naar een onderhandse aanbesteding voor 2018. Stichting N-Joy is hiervan ook op de hoogte gesteld.

3. Nawoord

Het College heeft op 27 februari de bestuurlijke reactie gegeven op het Rekenkamerrapport zwembad het Run. Het College geeft daarin aan de aanbevelingen over te nemen en het initiatief te nemen richting Presidium voor wat betreft de aanbevelingen 1 (kwaliteitstoets haalbaarheid) en 3 (expliciete uitwerking netwerksturing en schaalverdieping).

Het verheugt de Rekenkamer dat het specifieke onderzoek naar het Run heeft geleid tot gedeelde leerpunten voor de toekomst voor wat betreft het omgaan met complexe bestuurlijke processen.

De Rekenkamer constateert tevens dat het College op summiere wijze ingaat op de conclusies van het onderzoek. Ingegaan wordt op de informatievoorziening (zowel aan raad als externe partijen) en de houdbaarheid van de oorspronkelijke opdracht (bezuinigen en het openhouden van zwembad zonder financiële bijdrage). Hierbij wordt door het College overigens de wijze waarop N-Joy het proces heeft beleefd niet herkend.

De Rekenkamer had verwacht dat ook nog zou worden gereageerd op het feit dat de bezuiniging tot nu toe financieel niets heeft opgeleverd. Bovendien heeft het proces zowel bestuurlijk, ambtelijk als maatschappelijk veel aandacht en inzet gekost en de nodige teleurstelling opgeleverd.

Het College volstaat met de opmerking dat al bij voorbaat vast stond dat de uitgangspositie niet realistisch was, maar dat dit probleem oplosbaar is door de toevoeging van nieuwe functies/kostendragers. Dat is in de praktijk juist niet gebleken en de vraag is of genoemde combinatie daarmee wel een realistisch beleidskader is geweest in de afgelopen zeven jaar.